

PATENTNI SPIS BR. 5395.

Aleksije P. Petrović, Sremska Mitrovica.

Aparat za brojanje, slaganje i pakovanje metalnog novca.

Prijava od 15. aprila 1927.

Važi od 1. septembra 1927.

Aparat služi za brojanje, slaganje i pakovanje metalnog novca svih veličina. Podnešeni nacrti prikazuju oblik izvodjenja pronalaska, koji se može menjanjem dimenzija upotrebiti za sve metalne monete. Aparat se sastoji u glavnom iz tri dela: matice (sl. 1.), točira (sl. 2.) i potiskivača (sl. 3.).

Matica (sl. 1.) je načinjena od čeličnog ili mesinganog lima u vidu cevi, koja je ispresovana iscelo i koja je utvrđena u limenu podlogu (2) za koju je ili slemovana ili je pod pritiskom navučena. Prečnik i visina cevi su različiti — već prema vrsti novca.

Na primer:

Matica za komade od 2[—] dinara ima unutarnji prečnik 27[·]25 m/m, a visinu za 50 komada 129 m/m; za komade po 1[—] dinar ima unutarnji prečnik 23[·]5 m/m, a visinu za 50 komada 101 m/m; za komade od 0[·]5 dinara je unutrašnji prečnik 18[·]25 m/m, a visinu za 50 komada 82 m/m.

U cev (1) uglavljena je sa njezine donje strane manja cev (3), kojoj je unutarnji prečnik za sve vrste novca zajednički, a iznosi 16 m/m. Na svom gornjem kraju ta je cevčica (3) povijena ka stenama matice tako, da ta povijenost (3') dodiruje lako stenu matice s unutarnje strane. Ta povijenost (3') čini kružni prsten, koji je različite širine za razne vrste novca, a koji — kad se od gore gleda u maticu — ograničuje otvor matice (1) u njenom donjem delu, na širinu cevčice (3). Ta je

cevčica za razne vrste novca različite visine radi preostanka dovoljne dužine papirne košuljice, koja se navlači na maticu u svrhu zapakivanja novca, za potpuno i lepo zatvaranje paklice. Time je omogućeno to, da kad se u maticu ubacuje metalni novac, održava se isti na određenoj visini t. j. taj kružni prsten (2) određuje visinu dužeg kraja matice, koja je slobodna taman toliko, da — kad se napuni metalnim novcem iste vrste do gornjeg ruba — stane u nju tačno pedeset komada dotične vrste novca. Drugim rečima manja cev (3) uslovljava svojom visinom mehaničko brojanje.

Sa spoljne strane navučen je na maticu pri njezinom dnu kod „a“ kružni prsten (2). Ravan toga spoljnjeg prstena je normalna na osu matice. Na unutrašnjoj strani toga prstena (2) je prstenasta povijenost (2') koja je paralelna sa osovinom matice. Taj prsten (2) navučen sa spoljnje strane na maticu služi kao stabilizator matice, kad je na njoj točir (sl. 2.) i kad se je puni novcem. Druga je zadaća prstena (2) da omogući izvlačenje matice između novca i papirne košuljice t. j. omogućenje potiskivanja matice na niže, kad se nupunjena matica postavi na potiskivač (sl. 3.).

Prstenasta povijenost (2') omogućuje čvršće navlačenje prstena (2) na maticu, a istovremeno služi i kao zadržać kad se papirna košuljica navuče na maticu. Kad se papirna košuljica navuče na maticu sve do te povijenosti u svrhu upakivanja novca, njen donji rub je niži od zadržać

nog novca toliko, da kad se novac potisne u papirnu košuljicu, ostane još slobodnog papira za zatvaranje paklice sa druge strane.

Točir (sl. 2.) je načinjena od čeličnog ili mesinganog lima istih dimenzija kao što je i lim matice tako, da se može navući bez prevelikog otpora na maticu. Navučeni deo (5) ima oblik cevčice, koja je malo šira od matice, a njen gornji kraj se proširuje u levak (4). Služi za lakše i brže sipanje novca u maticu. Točir može biti iscelo ili iz dva dela (4 i 5), koji su kod „b“ slemovani ili su na drugi način utvrđeni.

Potiskivač (sl. 3.) je okrugli drveni stupčić (6) prečnika, koji odgovara prečniku cevčice (3) za sve vrste matice. On je vertikalno učvršćen na drvenoj podlogi (7). Zadaća mu je: otiskivanje novca iz matice u papirnu košuljicu. Drugim rečima potiskivač zadržava novac kad se izvlači matica.

Brojanje, slaganje i pakovanje metalnog novca pomoću opisanog aparata vrši se na ovaj način: na maticu se stavi točir i ista se napuni odnosnom vrstom novca. Kad je matica napunjena skine se točir s nje i navuče se na nju već za to određena papirna košuljica u vidu papirne cevi i to toliko dok ne naidje na zadržać košuljice (2). Posle toga se gornji deo košuljice — koji ostane slobodan iznad cevi matice — presavije t. j. uvije radi pakovanja i na to se zalepi papirna gumirana markica, koja je za to već određena. Zatim se matica zajedno sa košuljicom i novcem postavi na potiskivač (sl. 3.); jednim prstom ruke podržava se matica da se

usled potiska novca ne bi odlepila dok se drugim prstima lahko obuhvati košuljica; drugom rukom prihvati se stabilizator (2) matice (1) i potiskuje ga se na niže sve dole, dok ne spadne na drvenu osnovu potiskivača. Zatim se prihvati rukom donji deo novčanog stupca, koji je poduprt potiskivačem, skine ga se sa potiskivača i sad se upakuje i presavije i druga strana papirne košuljice i na to se opet prilepi markica. Tako se dobije mehanički tačno odbrojeno, solidno i brzo upakovano i sa svih strana ulepljeno pakeće metalnog novca.

Upotrebom ovoga aparata dobija se na vremenu, beskonkurentno solidnom pakovanju, koje ne zamara živce, jer je rad mehanički — šablonski — i za njega nije potrebno nikakvo zamaranje misli, jedino rutine koja se stiće praksom.

Patentni zahtevi:

1. Aparat za brojanje, slaganje i pakovanje metalnog novca naznačen maticom (1) u obliku cevi određenog prečnika i visine prema vrsti novca, na kojoj je navučen ili zalemovan prsten (2), a na unutrašnjoj strani matice učvršćena je cevčica (3) sa savijenim okrajcima (3').

2. Aparat za brojanje, slaganje i pakovanje metalnog novca po zahtevu 1., naznačen time, da stupac (6) pritiskivača, koji je utvrđen u podnožju (7) ima isti prečnik koji odgovara prečniku cevčice (3').

3. Aparat za brojanje, slaganje i pakovanje metalnog novca po zahtevu 1., naznačen time, da se na maticu (1) navlači točir (sl. 2.) koji može biti iscelo ili iz dva dela (4 i 5).

